

**AGENCIJA ZA UPRAVLJANJE ZAŠTIĆENIM PODRUČJIMA
GLAVNOG GRADA D.O.O. PODGORICA**

**GODIŠNJI PROGRAM UPRAVLJANJA
ZA PARK PRIRODE "KOMOVI"
NA TERITORIJI GLAVNOG GRADA
ZA 2025. GODINU**

Novembar 2024. godine

SADRŽAJ

I UVOD.....	3
II CILJEVI ZAŠTITE, OČUVANJA, UNAPREĐENJA I ODRŽIVOG KORIŠĆENJA ZAŠTIĆENOG PODRUČJA	8
III PLANIRANE AKTIVNOSTI ZA 2025. GODINU.....	9
3.1. Zaštita i očuvanje prirodnih vrijednosti.....	9
3.2 Podrška očuvanju kulturno - istorijskih vrijednosti	11
Podrška očuvanju kulturno - istorijskih vrijednosti nije specificirana kroz Plan upravljanja, ali će se aktivnosti iz ove oblasti početi realizovati kroz projekat „Mistični Dunav“.	11
3.3 Podrška održivom korišćenju prirodnih dobara.....	11
3.4 Upravljanje posjećivanjem, edukacija, interpretacija i promocija.....	12
3.5 Saradnja sa lokalnom zajednicom.....	13
3.6 Razvoj kapaciteta	14
IV TABELARNI PRIKAZ PLANIRANIH AKTIVNOSTI ZA 2025. GODINU	14
V IZVORI FINANSIRANJA	30

I UVOD

Godišnji Program upravljanja za Park prirode "Komovi" na teritoriji Glavnog grada donosi se u skladu sa članovima 58 i 59 Zakona o zaštiti prirode („Sl.list CG“, br.54/16), članom 6 Odluke o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Glavnog grada Podgorica (Sl. list CG - opštinski propisi, br. 24/16 od 27.05.2016, 054/19 od 30.12.2019.) i Planom upravljanja za Park prirode "Komovi" na teritoriji Glavnog grada 2022-2026. godine (usvojen na XXX sjednici Skupštine GG 27. decembra 2021.), kojima je propisano da Društvo donosi godišnji program upravljanja, a koji na prijedlog izvršnog direktora usvaja Savjet Društva, a saglasnost daje nadležni organ lokalne uprave, Sekretarijat za planiranje prostora i održivi razvoj.

Ovaj program se izrađuje u skladu sa Priručnikom za izradu godišnjih programa upravljanja zaštićenim područjima. Naručilac ovog priručnika je UNEP - GEF projekat za morska zaštićena područja „Promovisanje i upravljanje zaštićenim područjima kroz integrisanu zaštitu morskih i priobalnih ekosistema u obalnom području Crne Gore“. Nosilac izrade priručnika je Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma.

Tabela 1. Informacije o zaštićenom području

VRSTA I KATEGORIJA ZAŠTITE	POVRŠINA (na teritoriji Glavnog grada)	ADMINISTRATIVNE GRANICE	GODINA PROGLAŠENJA	NAZIV AKTA PROGLAŠENJA
Park prirode	13208,18 ha	Granice su definisane Odlukom o proglašenju	2015.	Odluka o proglašenju Regionalnog parka „Komovi“ za teritoriju Glavnog grada Podgorica (Sl. list CG – opštinski propisi, br. 6/15)

Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Podgorice (u daljem tekstu: AUZP) je osnovana marta 2021. godine i upravlja sa četiri zaštićena područja na teritoriji Glavnog grada (PP "Komovi", PP "Rijeka Zeta", SP "Pećina Magara" i SP "Park šuma Gorica").

U skladu sa Zakonom o zaštiti prirode i Odlukom o osnivanju Društva, AUZP obavlja poslove zaštite, unapređenja, promocije i održivog razvoja zaštićenog područja; obezbjeđuje službu zaštite; obezbjeđuje sprovođenje mjera zaštite prirode u skladu sa ciljevima zaštite, zonama i režimima zaštite; prati stanje u zaštićenim područjima, kao i priprema i donosi planove i programe upravljanja zaštićenim područjima.

Tabela 2. Obradivači godišnjeg programa upravljanja zaštićenim područjem

IME I PREZIME	RADNO MJESTO ILI FUNKCIJA	ORGANIZACIONA JEDINICA UPRAVLJAČA ILI DRUGI SUBJEKT
Jasna Gajević	Izvršna direktorica	
Ana Pajević Tošić	Savjetnica za zaštitu prirode	Stručna služba
mr Sanja Pavićević	Savjetnica za zaštitu životne sredine	Stručna služba
Jelena Dragović	Savjetnica za šumarstvo	Stručna služba
Strahinja Živaljević	Saradnik za razvoj i unaprijeđenje PP „Komovi“	Služba za administrativne poslove

Tabela 3. Opšta i planska akta na osnovu kojih je urađen godišnji program upravljanja

NAZIV DOKUMENTA	USKLADENOST	REFERENCA	PLANIRANA GODINA REVIZIJE/ IZRADE NOVOG DOKUMENTA	NAPOMENA
Odluka o osnivanju Agencije za upravljanje zaštićenim područjima Podgorice	"Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 24/16 i 54/19	https://www.auzp.me/dokumenta/	/	/
Statut Agencije za upravljanje zaštićenim područjima Podgorice	Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", broj 047/21 od 31.12.2021. godine	https://www.auzp.me/dokumenta/	/	/
Pravilnik o unutrašnjem redu i radu Službe zaštite u zaštićenim područjima Podgorice	Odluka Savjeta br.533 od 29.09.2022. godine	https://www.auzp.me/dokumenta/	/	/
Plan upravljanja za PP "Komovi" na teritoriji PG za 2022-2026	Usvojen na XXX sjednici Skupštine Glavnog grada 27. decembra 2021. godine	https://www.auzp.me/dokumenta/	2025.	/

Tabela 4. Trenutno zaposlena lica

NAZIV RADNOG MJESTA	BR. RADNIH MJESTA	ORGANIZACIONA JEDINICA/SLUŽBA	OBRAZOVNI PROFIL	VRSTA RADNOG ANGAŽOVANJA	NAPOMENA
Izvršni/a direktor/ica	1	/	VII-Fakultet iz oblasti društvenih nauka	određeno	/
Pomoćnik/ca direktora	1	/	VII 1- Fakultet iz oblasti društvenih	određeno	/

			nauka-Pravni fakultet		
Šef/ica službe za administrativne poslove	1	Služba za administrativne poslove	VII1-Pravni fakultet	neodređeno	/
Saradnik/ca za razvoj i unapređenje SP „Park šuma Gorica“	1	Služba za administrativne poslove	VII 1- Fakultet iz oblasti društvenih nauka ili tehničko tehnoloških nauka ili humanističkih studija	neodređeno	/
Saradnik/ca za razvoj i unapređenje PP „Komovi“	1	Služba za administrativne poslove	VII 1- Fakultet iz oblasti društvenih nauka ili tehničko tehnoloških nauka ili humanističkih studija	neodređeno	/
Savjetnik/ca za zaštitu životne sredine	1	Stručna služba	VII-2 Prirodno-matematički fakultet-fizika	neodređeno	/
Savjetnik/ca za zaštitu prirode	1	Stručna služba	VII 1- Prirodno-matematički fakultet - biologija	neodređeno	/
Savjetnik/ca za šumarstvo	1	Stručna služba	VII 1- Šumarski fakultet	neodređeno	/
Šef/ica službe zaštite	1	Služba zaštite	VII 1- Fakultet iz oblasti društvenih nauka	neodređeno	/
Poslovni/a sekretar/ka	1	Služba za administrativne poslove	VI 1- Fakultet iz oblasti društvenih nauka	neodređeno	/
Zaštitar/ka	5	Služba zaštite	III ili IV stepen, da ispunjavaju uslove koji su utvrđeni Zakonom kojim se uređuje zaštita lica i imovine	neodređeno	/

Tabela 5. Potrebe za zapošljavanjem novih lica

NAZIV RADNOG MJESTA	BR. RADNIH MJESTA	ORGANIZACIONA JEDINICA/ SLUŽBA	OBRAZOVNI PROFIL	VRSTA RADNOG ANGAŽOVANJA	NAPOMENA
Saradnik/ca za ekonomsko-finansijske poslove	1	Služba za administrativne poslove	VII1- Ekonomski fakultet	neodređeno	/
Saradnik/ca za odnose sa javnošću, marketing i turizam	1	Služba za administrativne poslove	VII 1- Fakultet iz oblasti društvenih nauka ili humanističkih studija	neodređeno	/
Saradnik/ca za pisanje i praćenje projekata	1	Služba za administrativne poslove	VII 1- Fakultet iz oblasti društvenih nauka ili tehničko tehnoloških nauka ili humanističkih studija	neodređeno	/
Šef/ica stručne službe	1	Stručna služba	VII1- PMF- biologija ili šumarski fakultet ili fakultet iz oblasti tehničko tehnoloških nauka	neodređeno	/

Tabela 6. Materijalno – tehnički resursi – nekretnine

NAZIV	POVRŠINA	SVRHA	VLASNIŠTVO	NAPOMENA
Poslovni prostor, Bulevar revolucije 78, 81000 Podgorica	40m ²	Privremeni smještaj AUZP, uz mogućnost produženja	Vlada Crne Gore	Zaključci Vlade Crne Gore o davanju nepokretnosti u svojini Crne Gore na privremeno upravljanje i korišćenje bez naknade Glavnom gradu Podgorica, za potrebe smještaja Agencije za upravljanje zaštićenim područjima Podgorice (br. 01-018/20-2945, od 07.05.2020.); Ugovor o ustupanju na privremeno upravljanje i korišćenje bez naknade poslovnog prostora (br. 0201-6231, od 01.07.2020.);

Poslovni prostor, „Streljački centar Ljubović“, ul. Radosava Burića b.b., Podgorica	186 m2	Privremeni smještaj AUZP, uz mogućnost produženja	„Sportski objekti“ d.o.o.	Poslovni prostor se sastoji od dva dijela, prvi dio AUZP koristi od decembra 2021., a drugi od januara 2024. Oba prostora su renovirana i opremljena za potrebe AUZP. Poslovni prostor se nalazi u zgradi Streljačkog centra „Ljubović“, poslovne jedinice „Sportski objekti d.o.o.“;
---	--------	---	---------------------------	--

Tabela 7. Materijalno – tehnički resursi – pokretna imovina

NAZIV	BROJ	SVRHA	VLASNIŠTVO	NAPOMENA
Dacia Duster PGCGK60	1	Prevoz	Pravo korišćenja	
Dacia Duster PGCGP48	1	Prevoz	Vlasništvo upravljača	/
Renault Clio PGCGP49	1	Prevoz	Vlasništvo upravljača	/
Priključno vozilo-prikolica	1	Transport	Vlasništvo upravljača	/
Šreder - benzinska drobilica za grane 11.7 ks, 420 ccm Gude	1	Uništavanje drvnog otpada	Vlasništvo upravljača	/
Dron sa pratećom opremom	1	Nadzor i snimanje nenaseljenog dijela zaštićenog područja	Vlasništvo upravljača	/
Fotoaparat sa pratećom opremom	1	Slikanje biljnih i životinjskih vrsta	Vlasništvo upravljača	/
Laptop	12	IT oprema	Vlasništvo upravljača	/
Štampači u boji	2	IT oprema	Vlasništvo upravljača	
Štampač/skener/fotokopir	5	IT oprema	Vlasništvo upravljača	
Desktop računar	1	IT oprema	Vlasništvo upravljača	/
Radio Veza MOTOROLA sa punjačima	4	Komunikaciona oprema	Vlasništvo upravljača	/
Informativna turistička tabla (saobraćajni znak)	25+3	Obilježavanje zaštićenog područja	Vlasništvo upravljača	/
Info tabla	41+6+1	Informativna tabla	Vlasništvo upravljača	/
Kamera za snimanje divljači <i>Browning</i>	11	Monitoring životinjskih vrsta	Vlasništvo upravljača	/
Dvogled	1	Nadzor šticećenih područja	Vlasništvo upravljača	/
Durbin	1	Nadzor šticećenih područja	Vlasništvo upravljača	
GPS uređaj	1	Precizno pozicioniranje u prostoru	Vlasništvo upravljača	
Trimer	1	Oprema za održavanje	Vlasništvo upravljača	

		ambijentalne higijene		
Motorna šega	1	Oprema za održavanje ambijentalne higijene	Vlasništvo upravljača	
Klima uređaji	6	Oprema za kancelariju	Vlasništvo upravljača	/
Radijatori	5	Oprema za kancelariju	Vlasništvo upravljača	/

II CILJEVI ZAŠTITE, OČUVANJA, UNAPREĐENJA I ODRŽIVOG KORIŠĆENJA ZAŠTIĆENOG PODRUČJA

Jednogodišnji Plan upravljanja sadrži ciljeve i aktivnosti koje su predviđene Planom upravljanja Parka prirode „Komovi” 2022-2026., koje je neophodno uspostaviti, ali i kontinuirano obavljati: zaštita i nadzor nad prirodnim vrijednostima Parka i kontrola korisnika Parka, kao i održivo korišćenje prirodnih dobara Parka.

U okviru Petogodišnjeg plana upravljanja Parka prirode "Komovi" na teritoriji Glavnog grada, za period 2022-2026., identifikovane su tri uvezane funkcije (zaštita, razvoj i logistička podrška) koje imaju za cilj sprovođenje i unapređenje mjera kojima će se ostvariti glavni cilj koji treba ispuniti - zaštita i održivo korišćenje zaštićenog područja.

S tim u vezi, Petogodišnjim planom definisano je 13 strateških i 30 operativnih ciljeva koji su kroz godišnji Program upravljanja prepoznati i razrađeni i to:

- Očuvanje prioritetnih vrsta i staništa,
- Smanjenje prepoznatih pritisaka na biodiverzitet,
- Doprinos u borbi protiv klimatskih promjena,
- Pospješivanje poljoprivredne proizvodnje,
- Podržavanje održivog šumarstva,
- Podržavanje razvoja održivog turizma,
- Podsticanje ruralnog razvoja,
- Unaprijeđivanje administrativnih kapaciteta,
- Unaprijeđivanje ljudskih kapaciteta,
- Unaprijeđivanje tehničkih kapaciteta,
- Uspostaviti saradnju sa akterima,
- Unaprijediti finansijsku održivost,
- Edukacija i podizanje svijesti aktera.

Aktivnosti u godišnjem programu upravljanja svrstane su u jednu od odgovarajućih i preporučenih tematskih oblasti, bez obzira da li nazivi tih tematskih oblasti u potpunosti odgovaraju nazivima tematskih oblasti plana upravljanja.

Preporučene tematske oblasti su:

1. Zaštita i očuvanje prirodnih vrijednosti
2. Podrška očuvanju kulturno - istorijskih vrijednosti
3. Podrška održivom korišćenju prirodnih dobara
4. Upravljanje posjećivanjem, edukacija, interpretacija i promocija
5. Saradnja s lokalnom zajednicom
6. Razvoj kapaciteta upravljača

Realizacijom Petogodišnjeg plana upravljanja kroz jednogodišnje programe rada upravljača podstiče se unapređenje stepena zaštite prostora, održivo korišćenje, promocija i prezentovanje značaja zaštite prirodnih dobara.

Kroz jednogodišnji program definišu se i prioritetne aktivnosti na očuvanju, održavanju i monitoringu prirodnih i drugih vrijednosti i segmenata životne sredine.

III PLANIRANE AKTIVNOSTI ZA 2025. GODINU

3.1. Zaštita i očuvanje prirodnih vrijednosti

3.1.1 Očuvanje prioritetnih vrsta i staništa

Kroz projekat "Uspostavljanje NATURA 2000 staništa u Crnoj Gori" nastaviće se sa istraživanjem staništa i vrsta na prostoru Parka, za koje će se izraditi monitoring protokoli koje će Stručna služba pratiti.

Pokrenuće se aktivnosti na praćenju zdravstvenog stanja sljedećih habitata 9110 (Acidofilne bukove šume - Luzulo-fagetum) i 95A0 (Visoke oromediteranske šume munike i molike). Kako su po podacima, duž sjeverne granice Parka, u zoni Opasanice, požarima devastirane šume koje su sa više aspekata od izuzetnog značaja, obratiće se posebna pažnja na iste, i po mogućnosti evidentirati areal opožarene površine.

Naime, sastojine bora munike zastupljene su na širem prostoru srednjeg i višeg pojasa Komova na južnim ekspozicijama prema Mojanskoj rijeci, od Varde do Carina, dok šume jele i bukve zauzimaju visinski vegetacijski pojas na cijeloj površini gazdinske jedinice Opasanica. Prateće vrste su gorski javor i smrča, koja se javlja rijetko i karakteristična je na kiselim staništima. Bor munika i planinski javor su zaštićeni nacionalnim zakonodavstvom (Rješenje o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta, 44 „Službeni list RCG“ br. 76/06), te će se u narednom periodu poseban akcenat staviti na njihovo zdravstveno stanje.

AUZP će u saradnji sa Agencijom za zaštitu životne sredine sprovesti inventarizaciju i kartiranje vrsta gljiva na području PP "Komovi". Pored sakupljanja i determinacije vrsta gljiva sa ovog područja, predviđena je i obuka zaposlenih u AUZP (Stručne i Službe zaštite) za samostalno sakupljanje i kartiranje značajnih vrsta gljiva na terenu uz stručnu pomoć mikologa. Sakupljeni materijal bi bio obrađen standardnim metodama identifikacije, a određeni sakupljeni primjerci bi bili deponovani u mikološku zbirku u Agenciji za zaštitu životne sredine. Posebna pažnja bi se usmjerila na kartiranje vrsta gljiva koje su opisane kao nove za nauku sa područja Komova - *Alpova komovianus* (Moreau & al., 2013). Takođe, tokom istraživanja bi se identifikovali i potencijalno negativni uticaji na gljive i njihova staništa, te utvrdilo stanje populacija značajnih vrsta.

Nastaviće se saradnja sa Prirodnomatemičkim fakultetom Univerziteta Crne Gore, Studijski program za biologiju, u cilju daljeg istraživanja i promocije vrijednosti parka, i uključivanja studenata u prikupljanje podataka o prioritetnim vrstama. Fokus AUZP biće na izradi studija nultog stanja Bukumirskog i Rikavačkog jezera.

Nastaviće se saradnja sa NVO "Centar za zaštitu i proučavanje ptica" u cilju monitoringa krupnih zvjeri, i pripreme preporuka u cilju zaštite istih i njihovih staništa na teritoriji Parka.

Na teritorija Parka izvire rijeka Tara koja je UNESCO MAB rezervat biosfere. Kroz GEF 7 projekat planirano je formiranje koordinacionog tijela za MAB rezervat biosfere „Basen rijeke Tare“, u kojem će participirati AUZP. Uspostaviće se formalna saradnja sa UNESCO MAB.

3.1.2 Uspostavljanje baze podataka za vrste i staništa u Parku

Nastaviće se sa popunjavanjem i unapređenjem baze podataka za vrste i staništa na prostoru Parka.

Na osnovu inventarizacije i determinacije gljiva u Parku formiraće se posebne baze podataka, u AUZP i Agenciji za zaštitu životne sredine.

Radiće se i na prikupljanju naučnih i stručnih radova iz literature, čija istraživanja su sprovedena na teritoriji Parka.

Uspostaviće se saradnja sa Stručnom službom Javnog preduzeća za Nacionalne parkove Crne Gore (JPNPCG) u cilju razmjene iskustava i podataka, edukacije, kao i mogućih zajedničkih projekata.

3.1.3. Doprinos borbi protiv klimatskih promjena

AUZP će posebnu pažnju posvetiti obnavljanju degradiranih površina i pošumljavanju

u skladu sa programima gazdovanja za predmetne gazdinske jedinice.

3.2 Podrška očuvanju kulturno - istorijskih vrijednosti

Podrška očuvanju kulturno - istorijskih vrijednosti nije specificirana kroz Plan upravljanja, ali će se aktivnosti iz ove oblasti početi realizovati kroz projekat „Mistični Dunav“.

3.2.1 Kroz Teritorijalnu analizu, koja se izrađuje u okviru projekta mapiraće se, između ostalog, najznačajniji kulturno - istorijski lokaliteti na teritoriji PP „Komovi“.

3.2.2 Nastaviće se saradnja sa Istorijskim institutom Crne Gore.

3.2.3 Uspostaviće se saradnja sa Ministarstvom kulture i medija, Direktoratom za kulturnu baštinu.

3.3 Podrška održivom korišćenju prirodnih dobara

3.3.1 Aktivnosti na sprječavanju neodrživog branja borovnica

Stručna služba i Služba zaštite AUZP će definisati kontrolne rute za praćenje stanja dva reprezentativna staništa borovnica. Iste će se mapirati i pratiti prema usvojenoj metodologiji.

Nastaviće se saradnja sa lokalnim stanovništvom, u pravcu edukacije o zaštiti i očuvanju borovnice i njenoj važnosti za ovaj kraj.

3.3.2 Aktivnosti na prevenciji požara

U saradnji sa Službom zaštite i spašavanja Glavnog grada, Stručna služba i Služba AUZP će organizovati edukaciju lokalnog stanovništva u vezi preventivnih protivpožarnih mjera. Akcenat će se dati na dijelove Parka oko Bukumirskog i Rikavačkog jezera, kao i oko katuna, jer na tim lokalitetima postoji veća mogućnost za pojavu požara.

Iniciraće se izrada Plana protivpožarne zaštite za PP "Komovi" u saradnji sa relevantnim institucijama i susjednim opštinama.

3.3.3 Aktivnosti na sprječavanju krivolova

Intenziviraće se saradnja AUZP sa Upravom za gazdovanje šumama i lovištima CG, kao i Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Cilj je suzbijanje krivolova na teritoriji Parka, prvenstveno na krupnu divljač, van lovne sezone, nelovnim danima, nedozvoljenim sredstvima i na zaštićene vrste. S tim u vezi pratiće se lokaliteti Parka koji su pod najvećim pritiskom, a koji su u okviru Lovišta posebne namjene u PP „Komovi“.

3.3.4 Aktivnosti na sprječavanju nepropisnog odlaganja otpada

Na prostoru parka do sada nisu evidentirane tzv. divlje deponije. Povremeno se otpad nepropisno odlaže pored postojećih kontejnera, što se evidentira od strane AUZP i prijavljuje preduzeću „Čistoća“ d.o.o.

AUZP je tokom 2024. godine angažovao po ugovoru o djelu sezonskog radnika za održavanje ambijentalne higijene Parka. Isto će se nastaviti i u 2025. Takođe, AUZP će ponovo organizovati akcije čišćenja u saradnji sa lokalnim stanovništvom.

3.3.5 Aktivnosti na sprječavanju neodrživog gazdovanja šumama

U cilju unapređenja saradnje sa Upravom za gazdovanje šumama i lovištima CG (UGŠL), iniciraće se Sporazum u kome će se definisati aktivnosti na efikasnijoj zaštiti šuma u Parku.

U cilju zaštite ovog prostora, Stručna služba i Služba zaštite AUZP će zajedno sa predstavnicima UGŠL obilaziti teren gazdinskih jedinica Vučji potok i Opasanica. Posebno će se obratiti pažnja na lokalitete duž šumskih puteva i ivica šuma u kojima je evidentirana pojačana bespravna sječa. Takođe, ovi pravci su dodatno ugroženi povećanom erozijom tla.

Kroz niz zajedničkih sastanaka uspostaviće se saradnja sa vlasnicima privatnih šuma i dobiti podrška za izradu planova gazdovanja privatnim šumama, u skladu sa novim Zakonom o šumama koji stupa na snagu 1.01.2025. godine.

3.3.6 Aktivnosti na mapiranju vodenih objekata

Uprava za vode Crne Gore uspostavila je bazu podataka o vodnim tokovima, rijekama, prisustvu podzemnih voda i drugim hidrološkim karakteristikama na teritoriji Crne Gore, sa posebnom stavkom za zaštićena područja, a time i PP „Komovi“.

AUZP će biti omogućen pristup Vodno-informacionom sistemu (WIS) Uprave za vode u cilju praćenja stanja i evidentiranju promjena na teritoriji parka (degradacija korita rijeka i jezera, erozija zemljišta u blizini rijeka, i neke druge specifičnosti koje su uočene na vodenim objektima ovog područja).

3.4 Upravljanje posjećivanjem, edukacija, interpretacija i promocija

3.4.1 Uspostaviti sistem upravljanja posjetiocima

AUZP će pokrenuti inicijalne sastanke sa turističkim organizacijama, agencijama i turoperaterima u cilju definisanja metodologije na uspostavljanju sistema upravljanja posjetiocima ovog područja.

3.4.2 Uspostavljanje tri turistička proizvoda u Parku

U okviru projekta "Mistični Dunav" kreiraće se novi turistički proizvodi (kontakt tačka, međunarodna ruta, mobilna aplikacija, itd.

Paralelno sa tim, pored rute „Mistični Dunav“ koja će biti međunarodno prepoznata, AUZP će kreirati program obilaska parka, koji će uključivati označavanje šetačkih staza od Bukumirskog jezera do vidikovaca, i Rikavačkog jezera.

Program obilaska Parka će sadržati najmanje tri rute:

- „Obilazak vidikovaca“,
- „Opasanica – katun Carine“ i
- Kružna ruta oko Bukumirskog jezera.

3.4.3 Saradnja sa informativnim glasilima i stručnim časopisima

Nastaviće se saradnja sa informativnim glasilima i stručnim časopisima kroz predstavljanje rezultata i aktivnosti AUZP, i objavljivanje stručnih tekstova u cilju podizanja svijesti šire javnosti o značaju zaštićenih područja.

Teritorijalna analiza i ostala dokumenta koja će proizvesti projekat "Mistični Dunav" biće dostupni na internet stranici AUZP.

U okviru projekta "Mistični Dunav" uradiće se promotivni video o ljepotama, prirodnim i kulturnim vrijednostima Parka koji će biti promovisan na raznim manifestacijama.

U cilju promocije zaštićenog područja PP „Komovi“, AUZP će raditi na kreiranju vizuelnog identiteta Komova.

3.4.4 Edukacija i podizanje svijesti aktera

Nastaviće se saradnja sa lokalnim školama koje gravitiraju Parku, a kroz tematska predavanja i radionice o vrijednostima zaštićenih područja, kao i biljnom i životinjskom svijetu koji se nalazi na ovom području. Poseban akcenat će se dati na endemične vrste i vrste koje su zaštićene, kako nacionalnim tako i međunarodnim zakonodavstvom.

3.5 Saradnja sa lokalnom zajednicom

Prije početka turističke sezone, u saradnji sa relevantnim institucijama osmisliće se edukativni materijal u cilju sprječavanja požara i reagovanja u vanrednim situacijama.

U cilju bolje saradnje sa lokalnim stanovništvom AUZP će organizovati tematske sastanke sa mjesnim zajednicama koje gravitiraju Parku o suzbijanju krivolova, neplanske gradnje i bespravne sječe.

3.6 Razvoj kapaciteta

3.6.1 Unaprijeđenje ljudskih, administrativnih i tehničkih kapaciteta

AUZP će u skladu sa Programom razvoja i obuka kadrova nastaviti sa jačanjem kapaciteta službi u svom sastavu.

3.6.2 Unaprijeđenje finansijske održivosti

Pored sredstava koje dobija po osnovu javne funkcije, AUZP će raditi na obezbjeđivanju dodatnih sredstava za sprovođenje planiranih aktivnosti.

Dio sredstava će biti obezbijeđen kroz projekat „Mistični Dunav“.

Takođe, dio sredstava AUZP može se obezijediti definisanjem naknada za korišćenje prirodnih dobara i pripremom i usvajanjem cjenovnika u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode.

IV TABELARNI PRIKAZ PLANIRANIH AKTIVNOSTI ZA 2025. GODINU

Tabelarni prikaz planiranih aktivnosti za 2025. godinu sadrži tematske oblasti, specifične ciljeve, kategorije aktivnosti, kodove, aktivnosti, indikatore sprovođenja, dinamiku sprovođenja aktivnosti, odgovorna lica, druge saradnike, procjenu sredstava potrebnih za realizaciju aktivnosti i izvore finansijskih sredstava. Isto proizilazi iz Plana upravljanja za PP "Komovi" na teritoriji Glavnog grada 2022-2026., i Godišnjeg programa rada AUZP.

Predloženi indikatori služe za praćenje implementacije ciljeva i aktivnosti.

	Vršiće se praćenje zdravstvenog stanja 95A0 (Visoke oromediteranske šume munike i moliše)	Izvištaj o stanju šuma i mapa prostiranja																					
1.1.4	Nastavice se praćenje prisustva velikih zvijeri pomoću kamera zamki	Izvištaj o prisustvu velikih zvijeri sa georeferencama lokacija na kojima su pronađene																					
1.1.5	Povećati broj kamera zamki za najmanje tri																						
Specifični cilj 1.2.: (iz plana upravljanja): Do 2026. godine uspostaviti informacionu bazu podataka o biodiverzitetu Parka																							
Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Baza podataka uspostavljena i koristi se za procese planiranja i donošenja odluka																							
1.2.1.	Nastavice se sa sakupljanjem literaturnih podataka o flori i fauni Parka	Bibliografija literature; Broj reference																					
1.2.2.	U kontinuitetu će se popunjavati i unapređivati baza podataka sa GIS podacima	Baza popunjena sa GIS podacima																					
1.2.3	Intenziviraće se saradnja sa Stručnom službom JP Nacionalni parkovi CG	Uspostavljena saradnja Broj sastanaka Realizovane zajedničke aktivnosti																					
1.2.4	Implementiraće se aktivnosti u skladu sa MoU sa PMF – Studijski program biologija	Realizovana terenska posjeta Parku Sakupljeni podaci																					
Specifičan cilj 1.3. (iz plana upravljanja): Doprinjeći borbi protiv klimatskih promjena																							
Indikator specifičnog cilja - Do 2026. povećati kapacitet šuma za čuvanje ugljenika za najmanje 20%																							

KATEGORIJA AKTIVNOSTI	KOD	AKTIVNOST	INDIKATOR SPROVOĐENJA AKTIVNOSTI	PRIORITET	DINAMIKA SPROVOĐENJA				ODGOVORNA LICILA ORGANIZACIJA NA JEDINICAMA	DRUGI SARADNICI U REALIZACIJU	PROCJENA SREDSTAVA	IZVORI SREDSTAVA (VS- vlastita sredstva, DI - drugi izvori)	NAPOMENA
					Q1	Q2	Q3	Q4					
					1	2	3	4					
TEMATSKA OBLAST 2: PODRŠKA OČUVANJU KULTURNO - ISTORIJSKIH VRIJEDNOSTI													
	1.3.1	U saradnji sa relevantnim institucijama, u skladu sa Planovima sanacije i njege šuma odradice se pošumljavanje degradiranih lokaliteta	Realizovano pošumljavanje popunjavanjem sadnica; broj sadnog materijala;	X	X	X	X	X	Stručna služba, Služba zaštite	UGŠL, Pivarni vlasnici šuma, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, EPA	N/A	DI	
	2.1.1.	Izrada Teritorijalne analize	Urađena Teritorijalna analiza	X	X				Stručna služba, Projektni tim	Ekspert	7.500	Projekat „Mistični Dunav“	
	2.1.2	Prikupljanje podataka materijalnoj kulturnoj baštini	Baza podataka uspostavljena	X	X	X	X		Stručna služba, Administrativna služba, Projektni tim	Stručna služba, Administrativna služba	/	Projekat „Mistični Dunav“	
	2.1.3	Prikupljanje podataka nematerijalnoj kulturnoj baštini	Baza podataka uspostavljena	X	X	X	X		Stručna služba, Administrativna služba, Projektni tim	Stručna služba, Administrativna služba	/	Projekat „Mistični Dunav“	

Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Uspostavljena baza podataka o etnološkom naslijeđu

Specifični cilj 2.1. (iz plana upravljanja): Do 2026. godine uspostaviti bazu podataka o etnološkom naslijeđu

KATEGORIJA AKTIVNOSTI	KOD	AKTIVNOST	INDIKATOR SPROVOĐENJA AKTIVNOSTI	PRIORITET	DINAMIKA SPROVOĐENJA				ODGOVORNA LICA ILI ORGANIZACIJA NA JEDINICA	DRUGI SARADNICI U REALIZACIJI	PROCJENA SREDSTAVA	IZVORI SREDSTAVA (VS-vlastita sredstva, DI - drugi izvori)	NAPOMENA
					Q1	Q2	Q3	Q4					
TEMATSKA OBLAST 3: PODRŠKA ODRŽIVOM KORIŠĆENJU PRIRODNIH DOBARA													
	2.1.4.	Nastaviti saradnju sa Istorijskim institutom	Održan najmanje jedan sastanak sa predstavnicima Istorijskog instituta		x	x	x	x	Stručna služba	N/A	N/A	VI	
	2.1.5	Uspostaviti saradnju sa Ministarstvom kulture i medija (MKM)	Održan najmanje jedan sastanak i potpisan MoU sa predstavnicima MKM		x	x	x	x	Stručna služba	N/A	N/A	VI	
Specifični cilj 3.1. (Iz plana upravljanja): Do 2026. godine zaustaviti neodrživo branje borovnjaka													
Indikator specifičnog cilja (Iz plana upravljanja): Ukupne površine borovnjaka nepromijenjene													
	3.1.1.	Nastavice se saradnja sa lokalnim stanovništvom; Pratit će se dvije reprezentativne lokacije borovnjaka	Broj održanih sastanaka; Broj terenskih obilazaka; Broj nadzora i kontrole reprezentativnih lokacija		x	x			Stručna služba; Služba zaštite	EPA, UGŠL	N/A	VI	
	3.1.2.	Kontrolisace se reprezentativne lokacije organizovace se njihov sistem nadzora	Sistem nadzora i kontrole organizovan		x	x			Stručna služba; Služba zaštite	EPA, UGŠL	N/A	VI	

3.8.1	Praćenje lokaliteta parka pod najvećim pritiskom od potencijalnog krivolova		x	x	x	x	Služba zaštite	UGŠL	N/A	VI	
-------	---	--	---	---	---	---	----------------	------	-----	----	--

Specifični cilj 3.9.: (iz plana upravljanja): Do 2026. godine spriječiti neplansko odlaganje otpada

Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Smanjiti broj nelegalnih deponija u odnosu na nulto stanje

3.9.1.	Održavanje ambijentalne higijene u Parku	Angažovan najmanje jedan sezonskog radnika po ugovoru o djelu	x	x	x	x	AUZP	/	N/A	VI	
3.9.2.	Organizovanje akcija čišćenja	Organizovane najmanje dvije akcije čišćenja	x	x			AUZP	Lokalno stanovništvo	N/A	VI	

Specifični cilj 3.10. (iz plana upravljanja): Do 2026. godine spriječiti nelegalnu gradnju

Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Smanjeni broj nelegalno izgrađenih objekata

3.10.1	Praćenje izgrađene objekata na teritoriji parka	Prijava nepravilnosti	x	x	x	x	Služba zaštite, Služba za administrativne poslove	Nadležna inspekcija	N/A	VI	
--------	---	-----------------------	---	---	---	---	---	---------------------	-----	----	--

TEMATSKA OBLAST 4.: UPRAVLJANJE POSJEĆIVANJEM, EDUKACIJA, INTERPRETACIJA I PROMOCIJA

KATEGORIJA AKTIVNOSTI	KOD	AKTIVNOST	INDIKATOR SPROVOĐENJA AKTIVNOSTI	PRIORITET	DINAMIKA SPROVOĐENJA				ODGOVORNA LICA ILI ORGANIZACIJA JEDINICA	DRUGI SARADNICI U REALIZACIJI	PROCJENA SREDSTVA	IZVORI SREDSTAVA (V-s-vlastita sredstva, D - drugi izvori)	NAPOMENA
					Q 1	Q 2	Q 3	Q 4					

Specifični cilj 4.1. (iz plana upravljanja): Do 2026. uspostaviti sistem upravljanja posjetiocima

Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Broj posjetilaca u parku raste

4.1.1.	Postavljanje kontrolnih kućica i opremanje	Postavljene i opremljene 2 kontrolne kućice			x	x	x	AUZP		N/A	VI, DI	
--------	--	---	--	--	---	---	---	------	--	-----	--------	--

	4.1.2.	Postavljanje info table/edukativne table/turističke table u okviru parka	Postavljena najmanje 1 info tabla; Postavljeno najmanje 5 edukativnih tabli; Postavljena najmanje 1 turistička (saobraćajna) tabla						x	x	AUZP	N/A	VI, DI	
	4.1.3.	Postavljanje vidikovaca	Postavljeni vidikovci na lokalitetima: Brijeg Ivanovića, Škala od Mokre i Mali Kariman						x	x	AUZP	N/A	VI	
	4.1.4.	Markiranje novih staza u okviru Parka	Markirana najmanje 1 staza						x	x	AUZP	N/A	VI	
	4.1.5.	Realizovanje izgradnje kamenog guvna	Guvno izgrađeno						x	x	AUZP	7.000 e	Projekat "Mistični Dunav"	
	4.1.6.	Opremanje za smjerova za sportsko penjanje na vrhu Bigeza	Opremljena 3 smjera na lokaciji Bigeza						x	x	AUZP	N/A	VI	
	4.1.7.	Postavljanje mobilijara na Bukurnitskom jezeru	Postavljena 1 klupa sa nadstrešnicom (sa stolom i dvije klupe) i solarnim panelom, 1 info tabla u vezi sa projektom						x	x		5.000 e	Projekat "Mistični Dunav"	
	4.1.8.	Postavljanje kućice za opremu na info-pointu	Postavljena kućica								AUZP	10.000 e	Projekat "Mistični Dunav"	
	4.1.8.	Određivanje lokacija za postavljanje kampa, otvorenog ložišta i roštilja na Rikavačkom jezeru	Određena najmanje 1 lokacija						x	x	AUZP	N/A	VI	
	4.1.9.	Postavljanje mobilijara na Rikavačkom jezeru	Postavljen mobilijar (3 klupe i 3 kante za smeće)						x	x	AUZP	N/A	VI	

Specifični cilj 4.2. (iz plana upravljanja): Do 2026. uspostaviti najmanje tri turistička proizvoda u Parku

Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Tri turistička proizvoda uspostavljena

4.2.1.	Kreiranje novog turističkog proizvoda	Kontakt tačka, međunarodna ruta, mobilna aplikacija, itd.				X	X	AUZP	N/A	Projekat "Mistični Dunav"	
4.2.2.	Kreiranje programa obilaska parka, koji će uključivati označavanje šetačkih staza od Bukurniskog jezera do vidikovaca, i Rikavačkog jezera	Program obilaska Parka će sadržati najmanje 3 rute: „Obilazak vidikovaca“, „Opasnica – katun Carine“ i Kružna ruta oko Bukurniskog jezera.						AUZP	N/A	VI	

Specifični cilj 4.3. (iz plana upravljanja): Do 2026. Park sprovedi strateški plan komunikacije

Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Strateški plan sproveden

4.3.1.	Pripremiće se plan komunikacije za PP „Komovi“	Plan komunikacije pripremljen		X	X			AUZP	N/A	Projekat "Mistični Dunav"	
4.3.2.	Kontinuirano unapređivanje i društvenih mreža	Broj pregleda	X	X	X	X	X	AUZP	N/A	VS, Projekat "Mistični Dunav"	
4.3.3.	Nastavljanje saradnje sa medijima (TV i štampari mediji)	Broj gostovanja u TV emisijama; Broj objava	X	X	X	X	X	AUZP	N/A	VS, Projekat "Mistični Dunav"	
4.3.4.	Pripremanje sa reprezentativnim lokacijama na području Parka	Mapa pripremljena			X			AUZP	N/A	VS, Projekat "Mistični Dunav"	

4.3.5.	Pripremanje promotivnog video materijala o Parku	Video materijal pripremljen		x	x	x	x	x	AUZP/Stručna služba	Producent i firma	N/A	Projekat "Mistični Dunav"	
--------	--	-----------------------------	--	---	---	---	---	---	---------------------	-------------------	-----	---------------------------	--

Specifični cilj 4.4. (Iz plana upravljanja): Do 2026. Park ima uspostavljen sistem edukacije lokalnog stanovništva

Indikator specifičnog cilja (Iz plana upravljanja): Lokalno stanovništvo edukovano o pitanjima zaštite životne sredine													
4.4.1	Organizovanje tematskih sastanaka sa lokalnim stanovništvom	Organizovana najmanje 3 sastanak na teme zaštite od požara, suzbijanju kriminala i nelegalne gradnje		x	x	x	x		AUZP/Stručna služba	Mjesne zajednice na teritoriji "Komovi"	N/A	Projekat "Mistični Dunav"	
4.4.2	Pripremanje edukativnog materijala	Pripremljena brošura o najznačajnijim pritiscima na teritoriji Parka				x	x		AUZP/Stručna služba		N/A	VS, DI	

Specifični cilj 4.5. (Iz plana upravljanja): Do 2026. Park ima uspostavljen Program edukacije za škole na teritoriji Glavnog grada

Indikator specifičnog cilja (Iz plana upravljanja): Program edukacije za škole na teritoriji Glavnog grada uspostavljen													
4.5.1.	Nastavljanje saradnje sa lokalnim školama koje gravitiraju Parku	Održana najmanje 2 predavanja			x	x			AUZP	Osnovne škole na teritoriji Parka	N/A	VS	
4.5.2.	Organizovanje edukativnih radionica saradnji osnovnim i srednjim školama	Održane najmanje 2 edukativne radionice		x	x	x			AUZP	Škole na teritoriji Glavnog grada	N/A	VS	

Specifični cilj 4.6. (Iz plana upravljanja): Do 2026. Park ima uspostavljen program edukacije ključnih institucionalnih aktera

Indikator specifičnog cilja (Iz plana upravljanja): Sprovedene obuke za ključne institucije

4.6.1.	Nastavljanje saradnje sa ključnim institucijama	Održana najmanje 2 predavanja	x	x	x	x	AUZP		N/A		
--------	---	-------------------------------	---	---	---	---	------	--	-----	--	--

Specifični cilj 4.7. (iz plana upravljanja): Do 2026. Park ima uspostavljen volonterski program

Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Volonterski program pripremljen i promovisan											
4.7.1.	Nastavljanje saradnje sa volonterima i organizovanje zajedničkih akcija	Najmanje 2 zajedničke akcije organizovane	x	x	x	x	AUZP	Donatori	N/A	VS, DI	

TEMATSKA OBLAST 5.: SARADNJA S LOKALNOM ZAJEDNICOM

KATEGORIJA AKTIVNOSTI	KOD	AKTIVNOST	INDIKATOR SPROVOĐENJA AKTIVNOSTI	PRIORITET	DINAMIKA SPROVOĐENJA				ODGOVORNA LICILA ILI ORGANIZACIONA JEDINICA	DRUGI SARADNICI I REALIZACIJE	PROCJENA SREDSTVA	IZVORI SREDSTAVA (VS=vastaša sredstva, DI - drugi izvori)	NAPON
					Q1	Q2	Q3	Q4					

Specifični cilj 5.1. (iz plana upravljanja): Do 2026. održati isti broj katuna i stocara na teritoriji Parka u odnosu na nultio stanje

Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Broj katuna, gazdinstava i grla najmanje na nivou nultog stanja												
5.1.1.	Nastavljanje prikupljanja podataka aktivnim katunima i strukturama gazdinstava	Ažurirana baza aktivnih katuna i struktur gazdinstava	x	x	x	x	AUZP	MPŠV, Služba za podršku poljoprivredi i ruralnom razvoju	N/A	VS		
5.1.2.	Nastavljanje saradnje sa Službom za podršku poljoprivredi i ruralnom razvoju Glavnog grada	Održano najmanje 2 sastanaka	x	x	x	x	AUZP	Služba za podršku poljoprivredi i ruralnom razvoju	N/A	VS		

Specifični cilj 5.2. (iz plana upravljanja): Do 2026. unaprijediti tržište poljoprivrednih proizvoda

Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Zastupljenost poljoprivrednih proizvoda na tržišta povećana

5.2.1.	Kreiranje baze poljoprivrednih proizvođača i njihovih proizvoda	Baza poljoprivrednih proizvođača pripremljena	X	X	X	X	AUZP	N/A	VS
5.2.2.	Uspostavljanje saradnje sa Privrednom komorom Crne Gore/ Udruženjem poljoprivrednih proizvođača	Uspostavljena saradnja sa Privrednom komorom i potpisan Sporazum	X	X	X	X	AUZP	N/A	VS
5.2.3.	Formalizovanje saradnje sa MONSTAT-om	Uspostavljena saradnja i potpisan Sporazum	X	X	X	X	AUZP	N/A	VS

Specifični cilj 5.3. (iz plana upravljanja): Do 2026. unaprijediti kapacitete lokalnih zajednica za unapređenje ruralnog razvoja

Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Najmanje 10% lokalnog stanovništva je prošlo neki od edukativnih događaja

5.3.1.	Organizovanje obuke za lokalno stanovništvo za LEADER program	Organizovana najmanje 1 obuka	X	X			AUZP/Stručna služba	Sekretarijat za poljoprivredu i ruralni razvoj Glavnog grada	N/A	VI
--------	---	-------------------------------	---	---	--	--	---------------------	--	-----	----

Specifični cilj 5.4. (iz plana upravljanja): Do 2026. unaprijediti putnu i telekomunikacionu infrastrukturu

Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Unaprijeđena putna i telekomunikaciona infrastruktura

	5.4.1.	Uređivanje pješačkih staza pred početak turističke sezone.	Uređene pješačke staze				x	x	AUZP	Planinarska društva sa teritorije Glavnog grada	500e	VS, DI	
	5.4.2	Nastavljanje saradnje sa Putevi d.o.o u vezi održavanjem putne infrastrukture Parka	Infrastruktura parka se redovno održava						AUZP	Putevi d.o.o.	N/A	VS, DI	
	5.4.3	Pokretanje inicijative za unapređenje telekomunikacionog signala na teritoriji Parka	Upućeni dopisi na sve relevantne adrese						AUZP	Vlada Crne Gore, Ekip	N/A	VS, DI	

TEMATSKA OBLAST 6: RAZVOJ KAPACITETA UPRAVLJAČA

KATEGORIJA AKTIVNOSTI	KOD	AKTIVNOST	INDIKATOR SPROVOĐENJA AKTIVNOSTI	PRIORITET	DINAMIKA SPROVOĐENJA				ODGOVORNA LICNA ORGANIZACIJA NA JEDINICA	DRUGI SARADNICI U REALIZACIJI	PROCJENA SREDSTVA	IZVORI SREDSTAVA (VS-vlastita sredstva, DI - drugi izvori)	NAPOMENA
					Q1	Q2	Q3	Q4					

Specifični cilj 6.1. (iz plana upravljanja): Do 2026. Park ima usvojena relevantna akta i administrativne procedure

Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Relevantna akta i administrativne procedure usvojene

	6.1.1.	Priprema cjenovnika za naknade za korišćenje prirodnih resursa	Pripremljen predlog cjenovnika		x	x	x	x	AUZP	Ministarstvo, Sekretarijat	N/A	VS, DI	
--	--------	--	--------------------------------	--	---	---	---	---	------	----------------------------	-----	--------	--

Specifični cilj 6.2. (iz plana upravljanja): Do 2026. Park ima uspostavljene mehanizme saradnje sa lokalnim zajednicama i drugim subjektima

Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja): Mehanizam saradnje sa lokalnim zajednicama uspostavljen

6.2.1.	Nastavljanje aktivnosti uspostavljanju mehanizama saradnje	Održan najmanje 1 sastanak sa lokalnim zajednicama		X	X	X	X	AUZP		N/A	VS, DI	
--------	--	--	--	---	---	---	---	------	--	-----	--------	--

Specifični cilj 6.3. (Iz plana upravljanja): Do 2026. Park sprovođi plan internog usavršavanja kadrova

Indikator specifičnog cilja (Iz plana upravljanja): Kadrovi Agencije obučeni

6.3.1	Učešće na obukama u skladu sa Programom razvoja i obuke kadrova AUZP	Učešće na najmanje 3 obuke		X	X	X	X	AUZP	Mreža za ruralni razvoj Sekretarijat za poljoprivredu i ruralni razvoj	N/A	VS, donatori	
-------	--	----------------------------	--	---	---	---	---	------	--	-----	--------------	--

Specifični cilj 6.4. (Iz plana upravljanja): Do 2026. Park posjeduje tehničku opremu za rad, monitoring, nadzor na terenu

Indikator specifičnog cilja (Iz plana upravljanja): Tehnička oprema nabavljena

6.4.1.	Nabavka kamera zamki i dvogleđa	Nabavljena 5 kamera zamki i dvogleđa		X	X	X	X	AUZP		3000 e	Projekat „Mistični Dunav“	
6.4.2	Nabavka protivpožarne opreme	Nabavljene naprtnjače						AUZP		2000 e	Projekat „Mistični Dunav“	

Specifični cilj 6.5. (Iz plana upravljanja): Do 2026. Park ima uspostavljena najmanje tri mehanizma finansiranja

Indikator specifičnog cilja (Iz plana upravljanja): Finansijski mehanizmi uspostavljeni

6.5.1.	Priprema analize opravdanosti uvođenja naknada za	Pripremljena analiza		X	X	X	X	AUZP		N/A	VS, DI	
--------	---	----------------------	--	---	---	---	---	------	--	-----	--------	--

	korišćenje prirodnih resursa																		
--	------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Specifični cilj 6.6.: (iz plana upravljanja) Do 2026. Park godišnje ima najmanje jedan novi projekat finansiran kroz projektne grant šeme

Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja: Jedan Projekat finansiran kroz projektne grant šeme

6.6.1.	Sprovođenje projekta „Mistični Dunav“ kroz Interreg program za Dunavski region	Priprema izvještaja i prateće dokumentacije u skladu sa akcionim planom projekta	x	x	x		AUZP/Projektni tim	N/A	Projekat „Mistični Dunav“	
--------	--	--	---	---	---	--	--------------------	-----	---------------------------	--

Specifični cilj 6.7.: (iz plana upravljanja) Do 2026. Park ima opremljen objekat za boravak Službe zaštite unutar Parka

Indikator specifičnog cilja (iz plana upravljanja: Službe Parka koriste objekat za svoj rad

6.7.1.	Pokretanje inicijative za izradu idejnog projekta za izgradnju objekta za potrebe AUZP	Održani sastanci sa resornim sekretarijatom, ministarstvom i donatorima	x	x	x		AUZP	N/A	VI, DI	
--------	--	---	---	---	---	--	------	-----	--------	--

V IZVORI FINANSIRANJA

Za realizaciju Programa upravljanja zaštićenim područjem Park prirode "Komovi" za 2025. godinu potrebno je obezbijediti namjenska sredstva za:

1. Obilazak, čuvanje i unaprijeđenje zaštićenog područja (troškovi za gorivo, naknade za korišćenje auto puta, gume za terenska vozila, održavanje terenskih vozila, registracija terenskih vozila, pranje vozila), oprema za Službu zaštite i Stručnu službu, obuke, administrativne poslove, materijalne troškove, zaradu za zaposlene;
2. Obilježavanje zaštićenog područja (postavljanje info i edukativnih tabli, održavanje postojećih i markiranje novih planinarskih staza, postavljanje mobilijara);
3. Prikazivanje zaštićenog područja (troškovi izrade brošura i mapa, izrada video materijala o parku);
4. Praćenje stanja zaštićenog područja (monitoring krupnih sisara, monitoring reprezentativnih staništa borovnica, monitoring gljiva).
5. Administrativni troškovi.

Predlogom budžeta Glavnog grada za 2025. godinu za AUZP su opredijeljena ukupna sredstva u iznosu od 507,000.00 eura. Od ovog iznosa predviđeno je:

- 350,000.00 eura za javnu funkciju,
- 32,500.00 eura za infrastrukturu na prostoru Parka prirode "Komovi" i
- 4,500.00 eura za nabavku potrebne opreme

dok će se ostale aktivnosti navedene u godišnjem programu finansirati iz eksternih izvora: donacija i projekata.

Izvršna direktorica
Jasna Gajević